

Finansdepartementet

postmottak@fin.dep.no

Vår saksbehandler:	Kopi til	Vår dato	Vår referanse	Deres referanse
eo		21.5.2014		13/42-61

Høring - Utkast til forskrift til tjenstepensjonsloven og om utbetalingsprofil

Vi viser til departementets høringsbrev av 24. mars 2014 om overnevnte.

Unio viser til at høringsnotatet foreslår forskrifter "*knyttet til beregning og utbetaling av årlig pensjon*", en "*antar at enkelte pensjonsleverandører avventer forslag knyttet til såkalte "utbetalingsprofiler" før tjenstepensjonsproduktet tilbys kundene*". Så sier en videre at en på andre områder vil avvente nærmere regulering "*inntil tjenstepensjonsproduktet er etablert og eventuelle behov materialiserer seg*".

Det er lett å forstå at Finanstilsynet ønsker seg erfaringsmateriale før en foreslår mer fullstendige forskrifter. Samtidig er vi redd for at leverandørene vil være skeptiske til å levere produkter etter tjenstepensjonsloven så lenge et mer fullstendig forskriftsgrunnlag ikke foreligger. En risikerer nå at en venter på hverandre med det resultat at implementeringen av loven i pensjonsmarkedet blir unødig forsinket. Dette er alvorlig i en situasjon hvor markedet har en trend i retning av økt bruk av ren innskuddspensjon. Hensikten med den nye loven var å åpne for et mer sammensatt tilbud av pensjonsprodukter i spennet mellom rene ytelses- og rene innskuddsbaserte produkter.

Vi vil derfor be om at en påskynder implementeringen av et mer fullstendig forskriftsgrunnlag som kan lette innføringen av pensjonsytelser basert på tjenstepensjonsloven.

Lovens regler om dødelighetsarv gir en uønsket utbetalingsprofil

Tjenstepensjonslovens regler gjør at dødelighetsarven (innbetalte midler som ikke kommer til utbetaling pga. dødsfall) skal tilfalle de gjenlevende pensjonistene. For de

som dør før pensjonsalder skal midlene fordeles på pensjonskapitalen til de gjenlevende som ikke har tatt ut pensjonen, fordelt etter størrelsen på den individuelle kapitalen. For de som dør som pensjonister skal pensjonskapitalen fordeles på de gjenværende pensjonister i samme alder, ved å tillegges reguleringen det enkelte år.

En slik regel vil medføre at jo eldre en blir, jo større blir dødelighetsarven og jo mer oppreguleres pensjonsytelsen. Dette er en utbetalingsprofil som anses uheldig. Det er behov for et regelverk som fordeler oppreguleringen slik at den blir mer jevn over årene som pensjonist.

Unio mener det er lovens bestemmelser om anvendelse av dødelighetsarven som gir den uheldige profilen. Den beste løsningen må da være å justere lovbestemmelsene, slik at dødelighetsarven fra de som dør mens de er pensjonister overføres til alle de gjenlevende pensjonistene uavhengig av alder. Dette bør kunne gjennomføres som en enkel lovrevisjon.

Vil den foreslåtte forskrift løse problemet?

Utkastet til forskrift gir regler som skal bidra til en mer jevn oppregulering gitt eksisterende lovgivning.

Dagens regler er at oppreguleringen bestemmes av pensjonskapitalens avkastning tillagt dødelighetsarven. Forskriften foreslår ingen endring i reglene for dødelighetsarven. En foreslår i stedet å innføre en teknisk rente som skal bidra til en annen aldersprofil for avkastningens del.

Den tekniske renten fungerer som et tillegg til avkastningen, slik at utbetalingen blir høyere når den tekniske renten er positiv. Det gir en reduksjon i pensjonskapitalen, slik at framtidige utbetalinger svekkes sammenliknet med profilen ved null teknisk rente. Dermed blir det en viss utjevning, en større del av oppreguleringen tas i de tidlige pensjonsårene og en tilsvarende lavere del i de senere årene.

Virkingen av den tekniske renten er illustrert i høringsnotatet på en slik måte at en kan forstå mekanismen. Det er mindre selvforklarende hvordan en tenker seg at den tekniske renten skal innarbeides i de beregningsprinsippene som er nedfelt i loven. Utkastet til forskrift gir ingen paragrafhenvvisning til loven, og gir heller ingen formell beskrivelse av hvordan den tekniske renten skal anvendes i den konkrete pensjonsreguleringen. Det er nødvendig at en i forskriften sørger for en klar og juridisk entydig beskrivelse av hvordan den tekniske renten i praksis skal anvendes.

Forslaget er at pensjonsordningen skal kunne velge å benytte en slik teknisk rente på et selvvalgt nivå, som maksimalt kan ligge på 3 prosent (maks-satsen for valgt garantert avkastning).

Normalt vil en pensjonsinnretning foretrekke å forvalte en høyere framfor en lavere kapitalmengde. En kan derfor spørre seg om hvilket insentiv en pensjonsinnretning vil ha for å sette en teknisk rente høyere enn null. Med mindre en sørger for at også bedriften og de ansatte får innflytelse over beslutningene til pensjonsinnretningen, risikerer en at teknisk rente blir satt lavere enn det som er ønskelig for å unngå en unødig skjev profil på oppreguleringen.

Det er derfor mye som taler for at det er bedre å løse problemet med ujevn oppreguleringsprofil ved å justere lovreglene for fordeling av dødelighetsarven, enn å innføre en teknisk rente slik utkastet til ny forskrift legger opp til.

Informasjon

Dette er et viktig punkt, hvor det er behov for klare retningslinjer.

Punktet har tidligere vært oppe i høringen av 25.11.2013 om reglene for fripoliser ved investeringsvalg. Her har departementet fortsatt ikke konkludert etter høringsrunden. Vi viser til kommentarene innsendt av LO og av Akademikerne til denne høringsrunden, som i stor grad er relevante også for informasjonsdelen i herværende forskrift.

Vennlig hilsen

Unio

Ingjerd Hovdenakk

Sekretariatssjef

Erik Orskaug

Sjeføkonom